

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 5

83. ÅRGANG

13. MARS

1971

UVANLIG SPØRSMÅL

PÅ KIRKEVEI:

«HAR VI RÅD TIL Å HA
TYRKIA I NATO?»

(SIDE 72)

KOLLEKTIV-
FAMILIE:

GODT

ELLER

ONDT?

(SIDE 74)

REDAKSJONELT:

SYNODENS OPPGAVE

NORDISK

FASTEAKSJON

HAR POSTGIRO-

NUMMER 20 20 88

SYNODENS

I forrige nummer av ST. OLAV hadde vi en artikkel om forurensninger, eksos og den biologiske balanse — ikke presis den type stoff bladet brakte for trediv, førti år siden. Man kan beklage denne utviklingen så mye man vil, faktum er imidlertid at disse og mange andre problemer direkte angår oss som katolikker anno 1971. Det nytter ikke å gjemme seg for dette påtrengende ansvar, dessverre. I dette nummer drøfter vi narkotika, familie-kollektiv, de kristnes holdning til de homofile, abortspørsmålet og moderne overtro, også ting som angår oss. Vi må vite mer om alt dette før vi kan uttale oss eller i det minste gjøre opp vår private mening på en hederlig måte. Det er en måte vi skal gjøre vår tro t r o v e r d i g på. Mange leseres øyeblikkelige og positive reaksjon på stoff om de unge lynol-sniffere i Oslo er i denne sammenheng oppmuntrende.

RED.

BISKOPENS HYRDEBREV

Biskop Grans hyrdebrev for fasten 1971 ble lest opp i våre kirker første søndag i fasten. St. Olav gjengir idag hyrdebrevet på side 74—75.

PASKENUMMERET KOMMER IAR 27. MARS.

Kardinal Gracías,
Indias primas.

JUNI, JULI OG AUGUST:

LEIRE PÅ MARIAHOLM / ØM

Sist sommer — og delvis også i høst — har skoleledelsen for første gang opplevd at et rikt variert leir/seminar-program til tider har vært sprengt av påmeldinger! Ca. 85 påmeldinger til vår første 9—13 års leir, opptil 60 deltakere på to Østlands-weekender, og de unge som har vært der, kommer igjen og igjen — uansett vær, årstid og avstander, forteller Torfinn Juell.

Men dette sies også for at gamle og nye deltakere som vil være sikre på å få plass ved ett av de arrangementer, som annonseres nedenfor, bør melde seg på i god tid — sommerplanene legges jo som regel opp lenge før vår siste påmeldingsfrist: 15. mai. Vi tar imot og bekrefter påmeldinger etter som de kommer inn — fra nå av, fortsetter han.

Juniorleirer 9—13 år
Mariaholm

I. 30. juni — 7. juli:
Pris: kr. 175.—

I lederteamet: p. Hölcher OFM, E. Tilley og Gjermund Høgh.

II. 7. juli — 17. juli:
Pris: kr. 250.—

I lederteamet: p. Heimeriks OFM, Gertrud Appelman og Edel Kjersmeyer.
Program: Sommerferie med lek, sport og turer, bading, leirbålskvelder med sang og kos, diskusjoner om *dine* problemer, katolsk miljø.

Ten-leirer
Mariaholm

I. 20. juni — 30. juni:
Alder 13—16 år.
Pris: kr. 250.—

I lederteamet: P. M. Beckers, Ole Borg, Ada Castracane, Sr. Mette.

II. 8. august — 14. august:
Alder 14—17 år.
Pris: kr. 175.—

I lederteamet: P. R. Kessels, Torfinn Juell, Sr. Mirjam, P. Arne Fjeld OP.
Tema: Hva er egentlig kjærlighet?
Program: Som i fjor, bare mer og bedre. — Sport, lek, leirbål, bading — film, foredrag, diskusjoner, ungdomsmesser.

OPPGAVE

oss på nytt om prestens spesielle kall og verdighet. Man ønsker på ansvarlig hold både å bekrefte de grunnleggende doktrinære sannheter om prestskapet og dets menn og, samtidig, å forsøke å gjøre dette kall og dette arbeide mer levende og meningsfylt for dagens verden.

Det er i denne problemstilling meget spennende å oppdage hvor nært de to store saksområder pave Paul har stilt Synoden overfor, *prestenes gjerning* og *rettferdigheten i verden* står hverandre. En del av dagens vanskeligheter for de yngre prestene kommer visst av, som kardinal Gracias på vegne av Rådet i Synodens sekretariat nylig sa, at mange prester som fortjenestefullt engasjerer seg i denne verdens problemer for å kjempe konkret for rettferdigheten, kommer ut av balanse. Den kommende Synodes viktigste oppgave blir derfor muligens å arbeide for å gi dem igjen denne balanse.

Vi er inne i en tid av vår sivilisasjon hvor den største trussel ikke ligger i atombomben, i de nye tekniske krigsoppfinnelser eller i blokkdannelsene. Den største trussel vi og dermed også Kirken står overfor, skyldes at utallige millioner av menneskene mildt sagt lever under uverdige forhold. Milliarder på milliarder av penger brukes til rustninger, mens millioner av våre medmennesker går sultne, mangler hus, mangler elementær undervisning osv.

Det er denne verden de katolske prester i dag må møte, på forskjellige måter. Og det er Synodens oppgave både å gi dem Kirkens uforbeholdne støtte og å hjelpe dem til å beholde bevisstheten om at de er sendt av Gud, med ganske spesielle fullmakter som ingen andre kan overta.

A. R.

ONSDAGSBREV

Hadde jeg kjent skuespillerinnen Liv Ullmann, hadde jeg antagelig sendt henne noen hyggelige ord direkte. På denne måten:

Kjære Liv Ullmann,

Har nettopp lest din «dagbok» i Arbeiderbladet (25. februar). Artig sak med masse liv. Får jeg lov til å sitere dine betraktninger om morgenandaktene i radioen?

«Disse tidlige dager får jeg ofte med morgengudstjenesten — i dag er det en fin prest — men i blant forundres man.

Forleden fortalte predikanten at: «I mange land har de ingen frihet, i mange land har de ingen mat, men (pause) det verste er, at i mange land har de heller ingen bibler!» Det er slike uttalelser som er så livsfjerne at de skremmer folk ut av kirkene og vekker fra troen. Gud har i mange fall vært svært uheldig med sine talsmenn på jorden. Dessverre.»

Er av og til enig.

Hilsen

ANDREAS LEGMANN.

Nordisk Ungdomsseminar Øm, Danmark

26. juni – 3. juli:

Alder: over 17 år.

Pris: kr. 150.–

Tema: Kristen i en fremmedgjort verden.

«Ømborgen», som stedet der nede kalles, er nordisk samarbeids vugge og stadige inspirasjonskilde. Det står for det beste vi kan by moden, katolsk ungdom: et levende nordisk ungdomsfellesskap i studier, bønn, sport og ekte dansk lune!

Ledere: Prest: p. Arno (N), sjef: Povl-Henrik Holmström (S), prakt. leder: Kjell Wogensen (D).

Bl. lærerkreftene: Elsebet Kieler (D), Ivar Hoel (N), Hans Saers (S), J. Røstad (N).

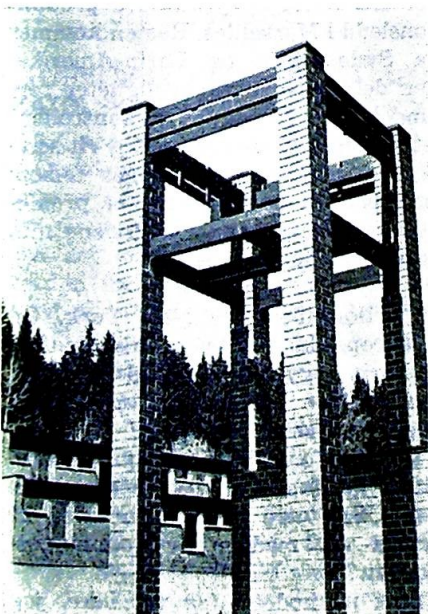
Fritidsplanlegningsleder: Per Jensen.

Efter biskopens ønske skal alle fasteofre i 1971 tilfalle
NORDISK FASTEAKSJON.

Dette gjelder både de beløp som kommer inn over postgiro-konto 20 20 88 og i kirkebøssene.

I samarbeide med trosfeller i de andre nordiske land blir vi istand til å løse viktige og betydningfulle oppgaver i U-landene. I endel tilfeller blir våre penger fordoblet eller mangedoblet ved samarbeid med Norsk Utviklingshjelp.

Vi er overbevist om at fasten på denne måten får et dypere og mer tilfredsstillende innhold. Våre ofre og selvfornektelser er med på å bygge opp en bedre og tryggere verden for mennesker som ser hen til oss som sitt store håp. Gjennom og ved oss blir Kristus til et levende håp for mange.

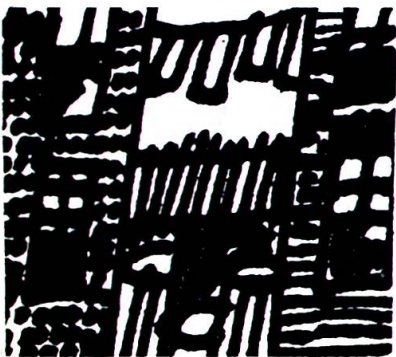
All den moro du lager!

De som slutter skolen etter begynnelsen av Ten I, kan søke fri gjennom UNKF (og får det vanligvis).

«HAR VI RÅD TIL Å HA TYRKIA I NATO?»

AV ÅGE RØNNING

Verden er av og til virkelig snudd på hodet. En av våre allierte i NATO-samarbeidet, Tyrkia, produserer og eksporterer på privat basis mye av den heroinen som i dag truer med å ødelegge store amerikanske havnebyer som for eksempel New York. Den ypperlige kommentatoren Stewart Alsop trekker for egen regning den eneste slutning han kan øyne: at det ville være bedre for Vesten om Tyrkia var medlem av Østblokken, kommunistlandene fører en streng og hardhendt kontroll med narkotika.

Spørsmålet er altså stilt: Har vi råd til å ha Tyrkia i NATO?

Vi bringer det ikke opp i ST. OLAV som kritikk mot NATO, tyrkisk politikk eller andre ting av den størrelsesorden. Undertegnede synes bare det her gir seg en anledning til å minne om at den verden vi har bygget opp står opp-ned, kanskje fordi vi lar det skure og gå selv når vi gjennomskuer feil og rystende skjvheter. Sett på den måten er det etter vår mening kristnes plikt å rope fra takene om tingenes tilstand.

New York, en av verdens tre største byer holder på å dø langsomt, blant annet av denne giften. I dag regner man med at millionbyen har minst 100 000 mennesker som er avhengig av heroin. For å få kjøpt sine daglige doser må hver av disse menneskene, som selvfølgelig fort er arbeidsløse og også arbeidsudyktige, ha 40 dollars — hver dag — til betaling for sine sprøyter.

Hvilket igjen vil si: Disse ulykkelige og forkomne menneskene må stjele over 1,5 milliarder dollars hvert år. For å skaffe seg det stoffet som på kort tid umenneskeliggjør dem og siden dreper dem.

Men omkostningene er langt større i virkeligheten selvfølgelig:

Faktum er nemlig at de som har noen muligheter for å komme vekk fra byen, flytter. De vil ikke leve i frykt resten av sitt liv i New York. Og etter hvert, mener eksperter, vil kjempebyen bli et uthulet skjell, bebodd bare av de helt fattige som ikke kan unnsnippe. Og av de rikeste som er sterke og mektige nok til å beskytte seg og isolere seg i havet av frykt og vold.

Stewart Alsop kaller det en av de saker som bør få topp-prioritet i amerikansk innen- og utenrikspolitikk. Man må få kontroll med heroinsalget så fort som mulig. Produksjon og salg av dævelskapen må stoppes.

Hva må gjøres?

Noen mener at løsningen kan uttrykkes i to punkter: Methadone og kontroll med giftproduksjonen i andre land, først og fremst i Tyrkia, USAs allierte.

Methadone er selv vanedannende. Men det har en fordel, hvis man her kan snakke om fordeler; det er et billig stoff. Det er prisen som gjør heroin til et problem som ødelegger storbyer.

Vel 75 prosent av Storbritannias narkotikabrukere er i dag på methadone, men bare tre prosent av USAs brukere. I den eneste amerikanske storbyen hvor man har forsøkt å erstatte heroin med methadone — Washington — har antall forbrytelser sunket betydelig, for første gang på 14 år. Delvis som et resultat av dette sies det at også president Nixon nå har under alvorlig overveielse å gå inn for et bredt anlagt methadone-program, finansiert med forbundsregjeringens midler.

Det å erstatte et giftstoff med et annet er dog bare en nødløsning, og kanskje tvilsom. Kreftbyllen kan bare skjæres bort hvis man oppnår endelig og effektiv kontroll med importen av opium-stoffet til amerikanske byer, sier blant annet Alsop. Og dette er det dessverre ikke mulig å gjøre i anløpshavnene. Prisen på det innsmuglete stoffet er så svimlende høy — en fylt lebestift er verd 100 000 dollar, et fingert svangerskap en million — det vil alltid finne nye måter å lure myndighetene på.

Den eneste måten å kontrollere trafikken på er ved kildene, på de stedene hvor stoffene produseres:

Omlag 80 prosent av den heroinen som smugles inn i Statene i dag kommer fra felter i Tyrkia, via produksjonsledd i Marseilles. Resten kommer fra Sydøst-Asia og Latin-Amerika. Men det er store vanskeligheter forbundet med forsøk på å kontrollere dette. Den tyrkiske regjering vil selvfølgelig politisk være meget følsom for fremmed påtrykk, det er problemer med å samordne aksjonene mot narkotikasvindelen osv.

I mellomtiden dør New York. Og europeiske storbyer som London og Paris begynner å føle den samme trussel. Noe må gjøres før vi ødelegger oss selv, men hva?

Det er i en slik situasjon Stewart Alsop ganske realistisk spør: Ville ikke USA være bedre tjent med at Tyrkia var medlem av kommunist-blokken?

Stilt på hodet? Jeg vet ikke, jeg synes bare at det er umulig for en noenlunde ærlig kristen å snu ryggen til spørsmålet og til det grusomme problemet.

100 000 er avhengig av stoffet hver dag og hver natt bare i New York.

TANKER OG MENINGER

«ALT LIV RISIKERER Å BLI KVALT»

«Det er alvorlig risiko for at nesten alle former for liv på jorden vil bli kvalt, hvis forurensningen av havene fortsetter. Ca. 2/3 av atmosfærens surstoff kommer fra planteplankton, dvs. planteorganismer og alger. Man har ikke nøyaktige beregninger over denne prosess, men man kan si at mellom 50 og 70 % av alt surstoff kommer direkte fra havet, pisket opp i luften av vind og bølger og ført inn over land. Derfor er det av stor betydning — ikke bare på lang, men også på kort sikt, at vi sikrer oss, at det ikke blir kastet noe i havet, som kan skade denne planteplankton.»

(Den sveitsiske havforsker, professor Jacques Piccard på en FAO-konferanse i Rom den 22. januar.)

HYRDEBREV OM FRED FRA DEN KATOLSKKE BISKOP AV BROOKLYN

«Kjære venner i Kristus.

Ondskaper i all krig har i vårt århundre blitt tydeligere og tydeligere for menneskene. Ofte og oftere heves det stemmer i dette land og i verden forøvrig som trygler oss om å arbeide for å gjøre en slutt på krigshandlingene, ikke bare å begrense dem. Nasjonenes evne til å ødelegge hverandre har steget til uanede høyder, hva mer er de grusomme resultater er synlige. Hver dag ser vi det på fjernsyn at mennesker ødelegges og utslettes av andre mennesker. Enda tydeligere merker vi de hule, enkelte ganger perverse forklaringer og unnskyldninger som mennesker griper til for å kunne føre krig eller late som om krig er unngåelig.

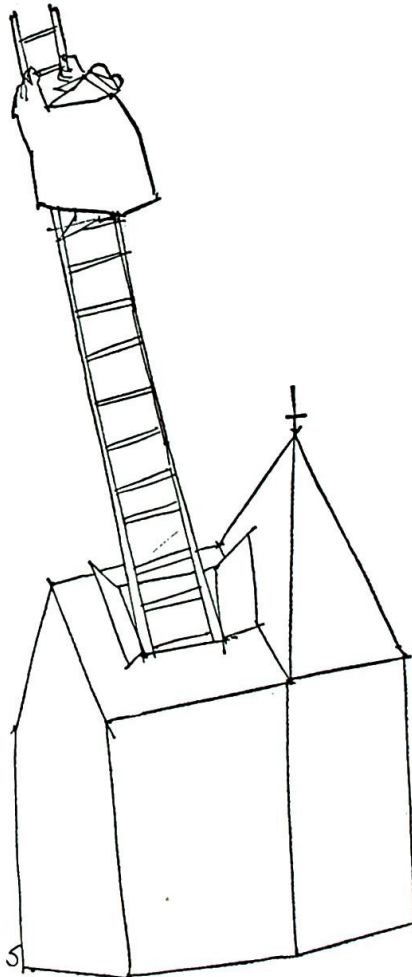
I denne situasjon reagerer menneskene på forskjellig vis. Noen utnytter de voldsomme splittelsene mellom folk og nasjoner, andre, ofte unge,

ser bare det håpløse i alt sammen og velger liksom å melde seg ut av det samfunn som tilsynelatende er for krig og maktbruk. En stemme som gir oss ekte håp for å få slutt på krig og bygge en virkelig fred trengs desperat i denne verden. Fordi vi tror på Jesus Kristus, han som bød verden sin fred, må vi alltid søke etter måter å virkeliggjøre denne freden på.

Opp gjennom historien har Kristi Kirke forsøkt på forskjellige måter å redusere eller eliminere konflikter og vold i samkvemet mellom mennesker. Men det er de som i dag sier at også vi har gitt etter. Enten for tanken om å ende krig med mer krig, eller for håpløsheten. I beste fall, sier de, gjen-tar vi bare fredsformularer som i dag har liten mening.

Vi må godta denne utfordringen...»

(Fra den katolske Brooklyn-avisen The Tablet.)

«SELVMORDSKLINIKKER»

«Liv og død mødes for tiden på en mærkelig måte i vor hjemlige presse. Næppe har vi glædet os over, at de dødsdømtes liv i Rusland og Spanien blev reddet, før vi hører om planer om opprettelse af selvmordsklinikker. Tanken blev fremsat af socialstyrelsens formand, H. C. Seierup, og fik uventet støtte af den svenske filosofiprofessor Ingemar Hedenius fra Uppsala. Disse klinikker skulle i første omgang prøve på atter at give patienten mod på livet. Men var tilfældet håbløst, skulle de sørge for, at selvmordet foregik «på en pæn måde».

Både herhjemme og i Sverige mødtes forslaget med en storm af protester. Dette viser i det mindste, at der i begge lande endnu findes et fast grundlag af kristne anskuelse, som man kun kan glæde sig over. I vor kulturkreds er det nemlig udelukkende den kristne etik, der definitivt afviser selvmord som umoralsk. Den oppfatter det som værende i modstrid med selve menneskelivets formål. Mennesket har til opgave at fuldkommengøre sig selv og dermed at forherlige sin skaber, den eneste Herre over liv og død, så længe han lader det beholde livet. Den kristne moral har derfor altid anset selvmord for etisk utilladeligt. Naturligvis bedømmer den med mildhed de mennesker, som på grund af forskellige omstændigheder og som oftest ud fra en svækket ansvarsbevidsthed har taget dette skridt. Ingen skal opkaste sig til dommer over sin næste!

Derimod er det i en ateistisk etik ikke så ligetil at finde en begrundelse for afvisningen af selvmord. Hvis man selv er sit livs absolutte herre, hvem kan så forbyde én selv at disponere over sit liv? Man kan sige, at livet er det højeste gode. Men denne værdi-dom onerkendes ikke af alle og kan vel heller ikke bevises i streng forstand. Man kan påberåbe sig vor egen kulturs almindeligt anerkendte opfattelse. Men bortset fra, at denne til syvende og sidst stammer fra kristendommen, kan man ikke bygge en moralsk vurdering på en flertalsanskuelse. Mange mennesker tager stilling til problemet ud fra en vis følelsesmæssig indstilling: Sådan noget gør man ikke! Men man spørger

(Forts. side 76.)

KOLLEKTIVET – ER DET GODT ELLER ONDT?

Av A. ZIGGELAP S.J.

Som paddehatte skyder de op i gårde på landet og i storbyens leiligheter: de unge kollektiver eller storfamilier. Er det bare nogle venstreorienterede aktivister, eller hippier som ryger hash sammen? Er det en form for gruppesex? Er det bare dem der maler deres ydre husmure i grelle farver, kommer på kant med naboene for den støy de laver, rager uklar med politiet?

Ja, sådanne ting sker, men ingen av disse mere eller mindre alvorlige utsvævelser behøver å følge med et kollektiv.

Et kollektiv betyr i og for seg næsten enhver form for fællesskab og samarbejde. Anledningen er at mange unge er utilfredse med det alt for lukkede familieliv. De enkelte familier oppfattes av dem som enklaver ved siden av hinanden: tænk på sovebyens rader av leiligheter med hver sin aflukkede familie. Heller ikke arbeidsplassen giver noget riktigt personligt fællesskab. Unge forsøger sig

derfor frem med nye samfundsstrukturer. Det er blot forsøg, derfor mislykkes mange kollektiver. Det er kun en start, derfor findes der kun unge i kollektivene, men engang skulle der også være plads til gamle og til opvoksende børn.

Hvad er en storfamilie?

Er storfamilien det samme som et kollektiv? Nogenlunde, men når man siger kollektiv, tænker man nærmest på fælles aktion ud fra en politisk ideologi; ved en storfamilie tænker man snarere på en erstatning for det aflukkede familieliv, ... også forsøg på at sætte sig ud over ægteskabets og familiens traditionelle lovmæssige og moralske struktur. Men der er mange afskygninger. I Björka i Sverige dannede syv familier en Emmaus-gruppe, der for millioner af kroner har sendt tøj til U-landene. Der har hver familie sin lejlighed i bygningen, men alt arbejde er man fælles om.

Er det godt eller ondt?

Forsøgene med kollektiver rummer forskellige muligheder: de kan

Kjære troende.

Fra gammelt av har det vært skikk at biskopen sendte ut et hyrdebrev til opplesning i kirkene på første søndag i Fasten. Flere ganger har vi nordiske biskoper, etterat den felles bispekonferanse var blitt et faktum, sendt ut slike hyrdebrev undertegnet av samtlige. Det følte derfor som noe usedvanlig, da der i fjor i vårt bispedømme ikke kom ut noe brev til Fasten, hverken fra bispekonferansen eller fra meg. Forklaringen til dette var å finne i et enstemmig vedtak av bispekonferansen om ikke å binde hverken seg eller de respektive troende til hyrdebrev for brevets egen skyld. Det følte mere naturlig og riktig å sende ut meddelelser i denne form når bispekonferansen eller den enkelte biskop har noe særlig på hjerte. Med dette vil jeg derfor ha sagt at et fastehyrdebrev for fremtiden ikke kan ventes som en selvfølge. Det skjer regelmessig at jeg gjennom midtsiden i «Broen» meddeler meg til dere, uten å bruke hyrdebrevets mere høytidelige form, om spørsmål som særlig er oppe i tiden.

Når jeg på denne første søndag i Fasten allikevel henvender meg til dere, så er det fordi jeg lenge har ønsket å ta opp et problem som er latent i mange av våre menigheter: fermingen. Og jeg tar det opp nå, fordi undervisningen de fleste steder er i full gang med meddelelsen av dette sakrament for øye etter Påske eller til høsten.

Ved fermingen mottar de unge kristne den Hellige Ånd til styrke for den tro de i Kristus er døpt til. Denne tro er imidlertid ikke bare et personlig anliggende. Ved å meddele dem dette sakrament gir Kirken de unge en sendelse til å være Kristi vitner i verden. Kirken har derfor organisk sammenknyttet dette sakrament med en høytidelig fornyelse av dåpspakten. Derved engasjerer våre unge katolikker seg i menighetens nærvær til troskap overfor det vesentlige i den

udvikle sig til det gode eller til det onde. Den enkelte får måske langt større chanser for at udfolde sig i en solidarisk gruppe, fælles praktisk handling styrker fællesskabet og lærer en at arbejde med andre udenfor. I et kollektiv skulle man kunne åbne sig for hinanden og samtidig lukke døren

(Forts. side 77.)

FOR FASTEN 1971

katolske kristendom og til lojalitet mot Kirken, — et engasjement de får kraft til å være tro mot ved mottagelsen av fermingens sakrament.

Fordi de unge gjennom denne handling mottar den Hellige Ånds nådegaver, påhviler det oss å virke for at dette sakrament kun blir meddelt slike som ærlig og redelig ønsker å fermes og som i tro på Guds nåde og i kjærlighet til Ham har forberedt seg på å motta kjærlighetens Ånd til styrke for sin tro.

Først og fremst ber jeg alle, de unge selv som de pårørende, tenke gjennom dette: at dåpspaktens fornyelse og fermingen, like meget som ekteskapet og prestevielsen, må være en *frivillig* akt. Våre handlingers verdi ligger nettopp deri at de er *våre egne*, fremkommet ved et samspill mellom vår innsikt og vår fri vilje. De mister sin egenverdi proporsjonalt med styrken av den ytre påvirkning. Naturlig nok står våre fermlinger ofte i den livssituasjon at slike påvirkninger kan være mange og ikke sjelden forlokkende. Konfirmasjonen ligger i luften, de fleste av vennene og venninnene forbereder seg til den, hjemmet tar det som en selvfølge, besteforeldrene tar saken opp, presangene lokker, — hvem kjenner ikke alt dette? Vi vet av erfaring at der finnes unge som er lett påvirkelige og lar fermingen gå hen over seg som noe som engang hører med. Med lav, neppe hørlig røst, fremsier de, kanskje pinlig berørt, de hellige ord som skulle være uttrykk for deres beslutning om å forankre seg i Kirkens levende kristendom, ord som de imidlertid ikke har dekning for i sitt indre og som derfor ikke sjelden får den motsatte virkning: tiltagende fremmedgjørelse fra Kirken. Med beven må vi ofte tenke på dem som lot seg ferme uten å ha de indre forutsetninger for et slikt engasjement. Hverken de unge, Kirken eller hjemmene kan være tjent med dette.

Da mottagelsen av fermingens sakrament forutsetter en personlig, dvs. *frivillig* bekjennelse til den tro og den Kirke de unge er blitt knyttet til ved dåpen, må den forberedes gjennom en tilstrekkelig innføring i troens lære og praksis. Hvor dette mangler, mangler grunnlaget for det nødvendige personlige engasjement. Alle bør derfor se på religionsundervisningen, hvorav konfirmantundervisningen er

en organisk del, som en æresplikt. Vi arbeider i vårt bispedømme for å finne frem til forbedrede metoder og læremidler og sikter bl. a. på miljødannelse og intimere kontakt med foreldrene.

Mitt dypeste anliggende er imidlertid dette: la ikke de unge som ønsker å utsette fermingen til senere, eller som velger ikke å fermes, fordi de mener ikke å kunne forsvare inngåelsen av et så alvorlig engasjement; la ikke disse få følelsen av å ha forbrutt seg, eller å ha sviktet Kirken, eller hjemmet, eller kameratene eller samfunnet. De unge skal vite at de alltid kan komme tilbake til Kirken den dag de med seg selv skulle føle at nå er tiden inne, at nå er de rede til å ta imot den utfordring fornyelsen av dåpspakten og mottagelsen av fermingens sakrament så avgjort er. Jeg vil gjerne at alle skal vite at jeg heller fermer en 70-åring som ber om det av et oppriktig hjerte enn ti tenåringer som lar seg ferme av rent ytre hensyn.

Der tales så ofte om den rette fermingsalder. Selv om denne alder nå normalt hos oss mer eller mindre faller sammen med utgangen av det niende skoleår, ligger det meg på hjerte å påpeke at dypest sett er denne alder nådd når man selv ærlig ønsker å fermes ut fra religiøse motiver og har den tilstrekkelige modenhet til å vite og inntå for hva man binder seg til. Men ikke bare konfirmanten, også presten er delaktig her og har sitt ansvar. Derfor ber jeg på den annen side de foreldre som har en sønn eller en datter som måtte bli frarådet å la seg ferme, ikke å gå i rette med presten, ikke å lage en familie- eller prestisjesak av dette; for presten er medansvarlig for at sakramentene blir meddelt gyldig og verdig. Tro meg når jeg sier at ikke så få prester har lidd sjelekvaler

under overveielserne for og imot individuelle ferminger. Hos noen familier har de funnet forståelse, når de til slutt har funnet å måtte nekte; hos andre derimot heller det motsatte. Jeg vet at de kristne foreldre i dagens ofte uforståelige ungdomssituasjon ikke sjelden står rådville og sørgmodige overfor det generasjonsskille som alt mere synes å aksentuere seg. De tror på evangeliet og Kirkens lære og vil intet heller enn at de unge skal la seg ferme, for å få den nåde dette sakrament kan gi dem til å leve som kristne. Jeg vil her innstendig minne om bønnens makt: om den vedvarende bønns makt til å tilveiebringe resultater der hvor det personlige initiativ ikke fører frem. Tålmodigheten, forståelsen for de unge ofte ubendige trang til selv å ta de avgjørelser som har konsekvenser for dem selv, og den trofaste forbønn kan i det lange løp utrette mer enn irettesettelser som erfaringsmessig ikke fører frem.

Som biskop overværer jeg med stor glede de unges fornyelse av deres dåpspakt og meddeler jeg med takknemlighet fermingens sakrament, når jeg vet at her inngås der en sann pakt mellom et menneske og Gud. Men med sorg når jeg føler at her er vi kanskje med på å utvide en kløft. Min bønn til dere alle er å virke forat dette siste ikke mere må aksepteres av noen iblant oss.

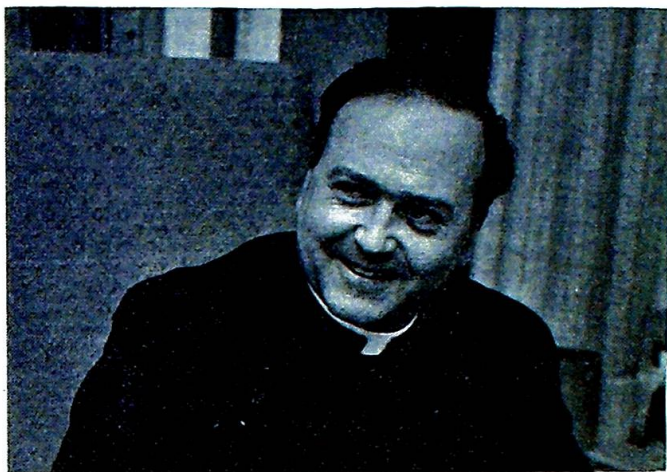
Måtte Gud velsigne dere alle.

Gitt i Oslo 25. februar 1971.

† John W. Gran
Biskop.

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 15 32 44	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM, St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35 Veståsen kapell	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214 St. Elisabeth hospital, 11a tlf. 21 670	8.45 19.00 6.15	11.00 — —
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	8.15 6.20	10.30 —
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII) St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

FRANSISKANER-

PATER

D. J. BOERS

ER VALGT

TIL NY

FORMANN

I PRESTE-

RADET, FAR

ST. OLAV

OPPLYST

70 ÅR

Dominikanerpater François Le Breton fyller 70 år den 18. i denne måneden.

Redaksjonen sender ham sine gratulasjoner.

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Arsabonnement kr. 35,—

Tanker og meninger

(Forts. fra side 73.)

jo uvilkårlig, hvorfor man ikke bør gjøre det.

I en begrundelse, hvor man ser bort fra åbenbaringen, ligger der derimot et viktig argument i hensynet til næsten. I mange tilfælde betyder selvmordet også, at man værger sig ved i fremtiden at tjene det menneskelige fællesskap. Ingen af os lever jo kun for sig selv. En af samfundet autoriseret selvmordsklinik vil uten tvivl kunne nedbryde ærbødigheten for livet. Kan samfundet være tjent med det?

Men hvor mange argumenter en rent dennesidig etik end kan fremføre mod tilladeligheten af selvmord, er disse dog neppe tilstrækkelig overbevisende. Kun kristendommen har en klar erkendelse af og begrundelse for livets uantastelighet.»

(H. Roos S. J., Katolsk Forum.)

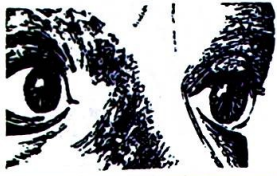
DOMINIKANERPATER SKRIVER OM PEER GYNT

Dominikanerpater Finn Thorn har skrevet en bok som har kommet ut på Aschehoug: *Henrik Ibsens Peer Gynt*. ST. OLAV kommer senere til å bringe en anmeldelse av boken, her skal foreløpig bare nevnes følgende interessante trekk ved dette arbeidet:

Thorn understreker i sitt forord at han ikke er litteraturforsker av profesjon, «bare en alminnelig leser og beundrer av Ibsens diktning». Han ser imidlertid Peer Gynt ut fra en ny synsvinkel: For ham er det et drama om kristen identitet. Det er sagt om Per Gynt at det er historien om en som forspiller sitt liv. Med like stor rett kunne det sies å være et dikterverk om hvordan et forfeilet liv til slutt likevel kan frelses, mener forfatteren. Han tar utgangspunkt i «hele stykkets kristne tankegang», en understrøm som først og fremst manifesteres gjennom den tilbaketrunkne, nesten tause Solveig.

STØTT
ST. OLAV:

GI ETT
GAVE-
ABONNEMENT!

En kloun

En hyggelig mann har spurt meg om jeg har hørt noe fra computeren. (Hvis dere altså husker min lille historie for noen uker siden om mitt besynderlige trøbbel med å få svar fra en amerikansk avis. Angående betaling av abonnement og diverse misforståelser.)

Vel, jeg ble spurt. Jeg tror det var en av fransiskanerne som sa:

— Fikk du noen gang svar?

Nå er jeg ikke riktig sikker på om han forhørte seg fordi han virkelig var interessert — eller fordi han rent fagmessig strevet med å orientere seg i min rare verden og i mine mer eller mindre innbilte problemer.

Jeg svarte imidlertid benektende på det jeg ble spurt om. Han lo litt, kanskje det var ment som trøst.

Da jeg kom hjem, lå det fordundre meg brev på skrivebordet — fra computeren. Det viste seg at den i slike helt fortrolige øyeblikk kalte seg Mrs. Hook og brukte en tittel: *Subscriber Service Manager*.

Og brevet begynte:

I apologize most sincerely for this very delayed reply...

Altså: man kan gjøre urett selv mot en robot. Tenk dessuten på hvor fæle vi kan være mot mennesker.

Neste gang jeg treffer nevnte fransiskaner, skal jeg si det der. Så tror han kanskje at jeg har lært noe av saken.

Så mye om Mrs. Hook.

Annet steds på disse sider forteller den plass-gjerrige redaktøren i en beskjedne notis at pater Le Breton fyller 70 til uken.

Pateren er, hvis jeg får lov til å si det på min måte, en venn av manesjens folk. Selv om vi sjelden ser ham. Av og til hender det imidlertid at jeg finner en av hans fornøyelige tegninger, han har dessuten dette glimtet i øynene som gjør ham til en sagnomsust kollega.

Jeg håper dere tilgir dette klossete forsøk på å si at han i klounens verden har en stor stjerne. Og dere vet at jeg mener det som en hyldest. Han har virkelig blinket og den rustne, klukkende latteren som betyr litt glede og en smule håp.

Håp for en verden som ellers består av så mange gravalvorlige, lærde personer.

KOLLEKTIVET...

(Forts. fra side 74.)

op for verden omkring sig. Men storfamilien kan udarte til en form for gruppesex, den kan undergrave ægteskabsmoralen. Og ofte vil man det bevidst: familie-strukturen har mistet sin berettigelse i vort moderne samfund, siger man så.

«Gud har selv indstiftet ægteskabet og udstyret det med forskellige goder og formål; og alt det er af største betydning for menneskeslægtens fortsatte eksistens, for de enkelte familie-medlemmers personlige udvikling og evige frelse, for selve familiens og hele det menneskelige samfunds værdighed, stabilitet, fred og velfærd... Mand og kvinde er ved ægteskabs-pagten ikke længere to, men ét kød, hjælper og bistår hinanden ved inderlig forening af personligt liv og handling, dér erfarer de deres enhed og

fuldbyrder den mere og mere for hver dag, der går. Denne inderlige forening i to personer gensidige hengivelse — og ligeså børnenes vel — forlanger ægtefællernes fuldstændige troskab og kræver deres uopløselige enhed.»

«Familien er en slags skole for rigere udfoldelse af menneskelighed. I familien mødes forskellige slægtled og hjælper hinanden med at tilegne sig dybere visdom og forene personens rettigheder med samfundslivets øvrige krav. Familien udgør samfundets kerne. Alle, der over indflydelse på grupper og kredse i samfundet, bør derfor gøre en indsats for at fremme ægteskabet og familien. Den borgerlige øvrighed bør betragte det som en hellig opgave at erkende, beskytte og fremme deres virkelige væsen, vogte over den offentlige moral og begunstige familielivets velstand» (Koncils konstitution om Kirken i den moderne verden, § 48 og § 52).

KATOLSK FORUM

Tirsdag 9. mars kl. 20:

ISRAEL MED EGNE ØYNE

ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

Israel — Bibelens land og verdenspolitikkenes kanskje sprengfarligste problem i øyeblikket — er emnet denne aften. Pater Rieber-Mohn gir inntrykk fra et opphold der i februar i år.

Tirsdag 16. mars kl. 20:

«PEER GYNT» — ET FRELSESDRAMA?

ved pater Finn Thorn.

Tolkningene av Henrik Ibsens mest populære drama er mange og ulike, blant annet fordi det som all stor kunst rommer så mange opplegg til tolkninger. Pater Thorn, som i år har utgitt en liten studie over emnet, drøfter den mening dikteren kan ha lagt i selve verkets utgang og konklusjon, der frelsen og fortapelsen i menneskelivet blir klart trukket opp som muligheter.

Tirsdag 30. mars kl. 20: (Merk dagen!)

PÅSKELYSET

ved magister Hjalmar Torp.

Magister Torp, som er kjent som en av våre fremste kunsthistorikere og arkeologer, presenterer her den meget rike påskelys-symbolikken. Han tar sitt utgangspunkt i det berømte påske-kandelaber fra St. Pauls-basilikaen i Rom, og viser gjennom sammenligning med andre middelalderske påskelys, hvordan symbolikken har sine røtter både i hedensk og kristen tradisjon. Foredraget ledsages av lysbilder.

Foredragene finner sted i foreningslokalet i Dominikanernes Kloster, Neuberggt. 15, Oslo 3, unntagelsesvis i kirken samme sted. Det er fri adgang for alle interesserte.

MODERNE OVERTRO

Större konsistens visade svaren på frågor om horoskop, om tron på andar, på varsel och på «lyckan». Detaljresultatet redovisas inte, utan vi får nöja oss med en indelning av de tillfrågade genom ett index på vidskeplighet som författarna ställt samman. Enligt detta kunde 18 % betraktas som mycket vidskepliga och ytterligare 24 % som ganska vidskepliga.

Den engelska undersökningen ger en annan bild av övertrons sociala spridning än de franska som Maitre refererar. I London var arbetarklassen till skillnad från Frankrike mer vidskepliga än medelklassen. Delvis kan detta kanske förklaras med att i Frankrike man endast undersökte konsumtionen av horoskop, men det förefaller sannolikt att också det starka kommunistiska inflytandet bland franska arbetare är en viktig faktor som motverkar irrationella trosföreställningar.

Intressantast är emellertid den engelska undersökningen för vad den fann om sambandet mellan tro och övertro, religion och vidskepelse. Som övertron är tron vanligare bland kvinnor än män, medan den till skillnad från övertron är vanligare i medelklassen än i arbetarklassen. 87 % av kvinnorna och 63 % av männen trodde på en Gud. 20 % av kvinnorna, 15 % av männen uppgav att religionen var mycket betydelsefull i deras liv, ytterligare 20 resp. 11 % att den var ganska betydelsefull. 47 % av kvinnorna, 24 % av männen bad ofta enskilt, 60 resp. 30 % trodde på bönhörelse. Av dessa och andra frågor sammanställdes ett index på religiositet, enligt vilket religionen för drygt en tredjedel av de svarande spelade en betydande roll. För kvinnorna är siffran klart högre för medelklassen än för arbetarklassen, för männen synes åldern vara av större betydelse.

Sambandet mellan tro och övertro förefaller vara påtagligt både om man tar hänsyn till kön och klass. Ett exempel: bland dem som betraktade religionen som betydelsefull i deras liv kom 52 % från den icke vidskepliga gruppen, medan 65 % av dem som ansåg religionen oväsentlig kom från denna grupp. Ett sådant inte alltför starkt, men klart samband mellan religiositet och vidskeplighet kvarstår när olika sociala variabler hålls konstanta.

Denna bild förändras emellertid dramatiskt om vi isolerar en bestämd grupp

FORTS. FRA FORRIGE NUMMER

bland re religiösa: de trogna kyrkbesökarna. 15 % av alla uppgav sig gå i kyrkan minst en gång i månaden, och nästan alla dessa återfinns givetvis i den religiösa gruppen. Kyrkbesökarna visar sig emellertid utgöra en mycket speciell undergrupp av den religiösa minoriteten. De är mindre vidskepliga än de som aldrig går i kyrkan. 28 % av samtliga var mycket litet vidskepliga, men bland dem som gick i kyrkan varje vecka steg andelen till 58 %. Av dem som besökte kyrkan varje vecka (8 % av samtliga) föll endast 5 % i den mycket vidskepliga gruppen, jämfört med 18 % av samtliga, 16 % av dem som aldrig besökte en kyrka.

Av de mycket litet vidskepliga gick nästan en fjärdedel i kyrkan minst en gång i månaden, medan detta var fallet endast i fråga om 5 % av de mycket vidskepliga. Vi har här att göra med en total omvändning av den förväntade tendensen i sambandet mellan religion och övertro. Den oväntade bristen på vidskeplighet bland kyrkbesökarna kan inte tillskrivas deras fördelning på kön och socialgrupp. Skillnaderna i vidskeplighet mellan män och kvinnor, mellan medelklass och arbetarklass består också bland kyrkbesökarna, men genomgående på en nivå mycket lägre än genomsnittet. Överallt finns en omvänd korrelation mellan kyrksamhet och övertro.

Författarna till undersökningen finner att den mest plausibla förklaringen till detta är att kyrkan utövar ett genuint inflytande mot övertro bland sina trogna anhängare. Det förefaller som om hos många människor, kanske de flesta, religiösa föreställningar och bruk blandas nästan ouskiljbart med övertro av alla slag, för att gripas till i särskilda situationer av ångest och kris. Kanske verkar kyrkan mitt i denna förvirring av känsla, rit och föreställning som ett filter, vilket skiljer mellan trosföreställningar som är teologiskt acceptabla och sådana som inte är det, mellan dem som har sanktion av gudomlig auktoritet och dem som endast

Kvinnelig astrolog mest populär i fransk radio

Paris, 3. februar.

(AP) — En ferm dame på 57 år som kunne passere som Nina Krusjtjov har plutselig fått flere lyttere i fransk radio enn noen andre kjendiser. Hun kalles seg selv Madame Soleil, eller fru Sol. Hun er astrolog og forteller dagen lang folk om hva som står skrevet i stjernene når det gjelder akkurat dem, hvem

är «symptom på människans utdragna vägran att bli myndig».

De låga «vidskeplighetsvärdena» i gruppen kyrkbesökare får också andra konsekvenser. Bland dem som uppgav sig ofta bedja enskilt och bland dem som trodde på ett liv efter detta utgör kyrkbesökarna en betydande grupp. Eftersom de vidskepliga redan var överrepresenterade bland de enskilda bedjarna och dem som tror på ett evigt liv, medan de var ytterst få bland kyrkbesökarna har räknats bort. Sambandet mellan enskilt bedjande och vidskeplighet blir helt omvänt för kyrkbesökare och andra.

Analysen visar enligt författarna att religiös tro, när den inte är förbunden med aktivt medlemskap i en kyrka, tenderar att förknippas med övertro, medan kyrksamhet motverkar vidskeplighet. Dessutom finns det mycket som tyder på att hos de människor som inte går i kyrkan, men som uppger sig vara religiösa och ofta bedja, har den religiösa tron avlägsnat sig så långt från den ortodoxa kristna positionen att den i själva verket kommit närmare vad som normalt skulle kallas övertro. Om denna uppfattning är riktig, finns det en klyfta mellan å ena sidan ortodox religion och å den andra privat religion och övertro, som gör det omöjligt att beskriva privata, okyrkliga religiositeten som en variant av den ortodoxkyrkliga.

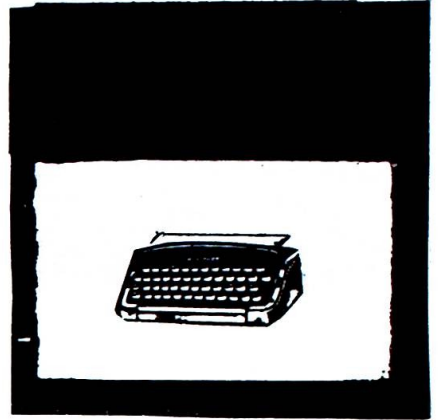
Av detta ger sig också en slutsats som författarna inte själva drar. Föreställningen att det skulle finnas ett mera betydande antal människor som är kristna på egen hand och därvid representerar en mera förändligad kristendom som vänt sig från kyrkans mera massiva förkunselse, får intet som helst stöd.

Konstaterandet av detta samband mellan kyrksamhet, religiositet och vidskeplighet ställer intressanta historiska och sociologiska problem som i undersökningen endast antyds. Skall man tänka sig att majoriteten är «passivt» eller «potentiellt» religiös, och att kyrkan fått

(Forts. siste side.)

GODE INTENSJONER PÅ ÅRSBASIS

AV MARIT HAGEN

I Biskopens fastemandat for dette års faste heter det blant annet: «Kirken vil, nå som før, at dette tidsrom skal ha en særlig botens karakter.» Dette etterlever vi, dersom vi på alvor i denne tiden går inn for å ta livets tilskikkesler med religiøs akseptasjon: «Vil noen komme etter meg, da må han fornekte seg selv, daglig ta sitt kors opp og følge meg».

Man kan med sikkerhet gå ut fra at denne gode intensjon ikke er ment bare å skulle gjelde for fastens 40 dager, men også over påsken og tiden etter den.

Begreper som «fornekte seg selv», «ta sitt kors opp» blir mer og mer en «dårskap» for mennesker i alminnelighet, sikkert også fordi det er så lite å se av troen slik den er ment å skulle leves. At ikke-troende mennesker i dag skulle utbryte: «Se, hvor de elsker hverandre!» – om de kristne menigheer, er en utenkelig tanke.

Er det bare sett utenfra at det står så dårlig til? Er det kanskje slik at de som tilhører menighetene i virkeligheten lever i beste kristelige broderlighet, men bare ikke klarer å overbevise verden utenfor menighetene om denne tingenes uklanderlige tilstand?

Det er nok ikke så vel. Det finnes sikkert like mange ensomme mennesker *innen* menighetene som det finnes ensomme utenfor kirkesamfunnene. En menighet kan bestå av en samling mennesker som nesten ikke kjenner hverandre; hver og én sitter med sitt eget problem, alene. Ved siden av én i kirken befinner kanskje det mennesket seg som man selv kunne ha trengt i en vanskelig situasjon, mens en selv kanskje kunne ha vært den som

tinuerlig de fleste av de problemer katolske kristne kan komme til å stå overfor. Prevensjon og Pille/ikke Pille har man hørt om i årevis, det vanskelige abortspørsmålet har nettopp hatt en grundig gjennomgåelse, sølibat og økumenisme er stadige poster på programmet.

En katolikk tror at Kirkens lover er inspirert av Den hellige Ånd, og prøver etter evne å leve etter dem. Men hvordan arter livet seg for de mennesker som i særlig vanskelige perioder av sitt liv ikke klarer å se disse lover som «lyst», men bare som *lov* og *bud*? Kjenner disse særlig hårdt prøvede mennesker at hele menigheten står bak dem og hjelper, ber for dem, og hver på sin måte prøver å lette litt av en hård skjebnes trykk? «Når ett lem lider, lider hele legemet», heter det, slik skulle det være, hvis det ble levet riktig.

En fortvilet kvinne som med overbevisning føler at det katolske syn på best kunne ha oppmuntret én på den andre siden av midtgangen i kirken.

På det teologiske plan drøftes konabort er det rette, burde kunne få kjenne seg sikker på at når hun har fått sitt barn, er det mange som står ferdige til å hjelpe henne over de første vanskelige årene. Katolikker som lever i blandet ekteskap og som hver søndag må «føle» seg frem om det nå også kan bli noen mulighet for å komme til messen den søndagen, burde i langt større grad få merke menighetens forståelse og praktiske hjelp, osv.

En gruppe innen Kirken er visst ikke oppdaget ennå, det er den som etter

separasjon eller skilsmisse etter et blannet ekteskap blir alene med sine barn. Denne gruppe katolikker faller liksom mellom alle stoler: De er ikke unge, og ikke gamle, de trenger ikke Pillen, og heller ikke abort, de er ikke interessante, for det kommer ikke til å hende noe særlig mer med dem. De bare er der, som noen som riktignok får være med på lasset, men heller ikke særlig mye mer.

Og allikevel har denne gruppen, ut fra katolsk syn, en meget viktig oppgave i Kirken. Kirkens syn på ekteskapets uoppløselighet ville snart svekkes betraktelig hvis ikke de som ble plassert i denne form for liv, fortsatte å leve i den.

Enkelte mener at Sigrid Undset nå burde få hvile minst 5 år i sin grav før hun blir ytterligere sitert og kommentert, men det er ikke mulig, i denne forbindelse, for nettopp hun har sagt en hel del fine ting om akkurat dette problemet. Hun kan være praktisk og saklig inntil det irriterende ved å hevde at den som blir alene igjen «faar nok at gjøre med at opfylde begge foreldres pligter», og over til det opphøyede, rene kristne syn på saken, at den som blir alene igjen skal vedbli å regne seg for bundet og «bære den anden med sig som en usynlig ting». Denne oppgave, som den katolske kirke legger på en enslig mor eller far, å overfor barna vedbli å være den som alene skal utgjøre for begge foreldre og føre ekteskapet videre frem «paa veien mot den evige salighet», er for stor og tung hvis man ikke kan håpe på sine medtroendes hjelp og oppmuntring.

Vi burde våge å gi oss litt mer til kjenne, ikke være så redde for å fortelle at vi *har* problemer, gi hverandre anledning til å gjøre gode gjerninger mot hverandre. Hvis vi mer fikk merke at vi hører sammen med noen med det samme mål, tro og håp, hvis vi begynte å leve etter oppfordringen om å bære hverandres byrder, kom vi kanskje snarere frem til den form for liv som Gud har kalt oss til å leve.

DEN HOLLANDSKE KATEKISMUS FOR VOKSNE

Dansk utgave kr. 32.—

» » Ændringsforslag » 5.—

Nå på lager i

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

Åpent 9—16. Lørdager til kl. 14

Tlf. 20 72 48

«Let us be Born.»

Av Robert Joyce, prof. i filosofi ved St. Johns universitet i Minnesota og Mary Joyce, lærer i filosofi og psykologi ved St. Louis universitet. Franciscan Herald Press Chicago 1970.

Mennesket henger ved livet og er villig til å gå gjennom store lidelser for å beholde livet. Kjærlighet til livet er vesentlig for følelsesmessig og mental helse. Enhver som elsker livet vil respektere andres rett til livet.

Livmoren som av Freud ble beskrevet som det trygge lune redet, er gått over til å kunne være et livsfarlig sted.

Inntil nylig tok mange mennesker det for gitt at abort var ødeleggelse av menneskelig liv. Men nå har legaliseringen av abort tvunget oss til å tenke. Man må stille spørsmålet når begynner menneskelig liv?

Det er vitenskapelig bevist at fra unnfangelsesøyeblikket begynner mennesket å utvikle seg og at dette nye livet har alt i seg som er nødvendig for å bli et voksent menneske, bortsett fra næring og surstoff.

Forfatterne sammenligner jordens atmosfære med livmoren. Vi er avhengige av atmosfæren på samme måte som det ufødte barn er avhengig av livmoren. Vi er alle parasitter i det at vi lever på omgivelsene.

De stiller spørsmålet: «Er det noe forhold som kan betinge akseptering av abort?»

Ordet mord brukes helst ikke i for-

LITTERATUR:

FORSVARSTALE FOR DE FORSVARSLØSE

bindelse med abort. Idag hvor det er så populært å nevne tingene ved det rette navn bør man også gjøre det her. Forfatterne hevder videre at det er ingen forhold som kan rettferdiggjøre mord. Selv ikke når det er for å redde en annens liv. Man kan ikke veie et liv mot et annet.

Medisinsk og sosial hjelp er det man må satse på når det gjelder å hjelpe abortsøkende kvinner.

En tillempling av abortlovgivningen vil snart resultere i at alle uønskede svangerskap kan avbrytes.

Kvinnen forledes til å tro at full frihet til abort gir henne full seksuell frihet, men det kan ikke være tale om virkelig frihet i et menneskes liv uten at man samtidig har ansvar overfor de liv som er involvert i ens handlinger.

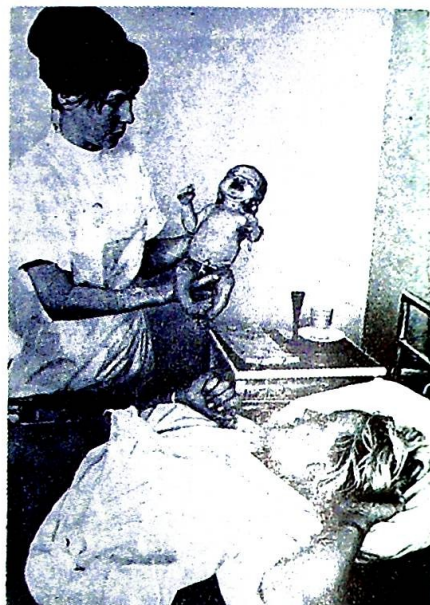
Det minnes om utryddelsen av jødene under siste verdenskrig.

«Jødene var ikke fullverdige mennesker, de var ubrukelige og uønskede.» Den «rene rase» var målet for nazistene.

Abort nyttes idag for å få en renere rase og for å få ned fødselstallet. Uønskede barn utvikler asosiale tendenser og ødelegger «kvaliteten». Vi er ikke herre over en annens liv, derfor er abort ikke en sak bare mellom legen og kvinnen. Den angår oss alle.

Forfatterne pointerer sterkt at fri abort er bare første steg på vei mot legalisering av andre former for drap, medlidenhetsdrap osv.

Vi kan lett komme i den situasjon at uønskede personer blir tvunget til å velge døden «frivillig». I vesten har vi ingen tradisjon i det å se og verdsette gamle mennesker som verdifulle medlemmer av samfunnet.

Vi kan ende opp med en situasjon hvor bare «de fullverdige» får rett til livet.

Dette var noen glimt fra en bok som er et viktig innlegg i den debatt som idag er høyst aktuell i våre nordiske land.

Boken er velskrevet og argumentasjonen saklig. Forfatterne har gjort seg til forsvarsadvokater for den mest forsvarsløse gruppe vi har; de ufødte for hvem det gjelder liv eller død. Forfatterne aksepterer ingen dobbelt moral. Her har vi en respekt for menneskeverdet ført til sin dypeste konsekvens. Et hvert menneskes rett til liv. Boken er fri for falsk sentimentalitet, men ikke fri for følelser. Den kommer også klart frem med hvordan samfunnet kan hjelpe abortsøkende kvinner.

Jeg kan varmt anbefale boken til alle som engasjerer seg i dette høyst alvorlige problem.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

21.—27. august 1971

Flyrejse (Kastrup/Lourdes tur-retur), fuld pension:
på hotel «MADONNA» d.kr. 890.—
på «Accueil Notre-Dame» (syge og handicappede) d.kr. 700.—

Gjestlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.
Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25 DK. 2900 HELLERUP (Danm.)

Nyhet fra St. Olav Forlag:

ØKUMENISK DIALOG

Tanker og forslag
om den økumeniske samtale
utarbeidet av Sekretariatet for
Kristen Enhet

Kr. 4,—

Om de homofile

(Forts. fra forrige side.)

enn å være låghalt. I begge tilfelle er det uttrykk for en slags invaliditet – i sinnet og i kroppen. Noen av de homofile vil protestere mot en slik karakteristikk, men da må jeg bare be om unnskyldning. Jeg vet jo at på homofilt hold er det noen som har den oppfatning at det er *normalt* å være homoseksuell. Man mener seg bare berettiget til et *annet* normalitetsbegrep enn det vi heteroseksuelle holder oss til.

Dette kan jeg ikke være enig i, uten dermed på noen måte å ville gi uttrykk for et diskriminerende syn. Homoseksualitet er ikke bare et psykologisk spørsmål, det er også i høyeste grad et moralsk. Som nevnt ovenfor – det er ikke umoralsk, det er ikke syndig – å være homofil. Men den homofile må – i like høy grad som den heteroseksuelle – være ansvarlig for sine handlinger og hele sin atferd. Homoseksuelle *handlinger* hører ifølge Bibelen til de ting som man må avholde seg ifra, men skal ikke betraktes som noen «dødssynd» sammenliknet med de synder som andre mennesker kan begå på det seksuelle livsområde.

Et «ekteskap» mellom homofile vil kirken av den grunn ikke kunne godkjenne. Dessuten er vi av den oppfatning at de psykiatere har rett, som hevder at løsningen på de homofiles problem slett ikke er et homofilt forhold. Bare i ytterst få tilfeller – sier en kjent psykiater – blir et slikt forhold harmonisk. Den eventuelle tilfredsstillelse blir kombinert med så mange psykiske problemer, at det ikke er riktig å inngå et slikt forhold. Man kan heller ikke bygge et forhold mellom to mennesker bare på det seksuelle. Så primært er dog ikke det seksuelle i et menneskes liv.

I denne forbindelse må jeg dog få lov til å gi uttrykk for at etter min oppfatning er det både hensiktsløst og ubarmhjertig å opprettholde lov om straff for slike forhold.

Enkelte unge kristne oppdager en dag at de er annerledes enn andre. De føler seg tiltrukket av det samme kjønn, og opplever dette som noe av en katastrofe. Hele deres verden faller i grus, og de føler seg fordømt, både av Gud og mennesker. Ofte isolerer de seg og våger ikke å dele sin angst med noen, av frykt for å bli «utstøtt».

Mye ville imidlertid vært vunnet hvis disse unge homofile på et tidlig tidspunkt kunne få frimodighet til å åpne seg for en sjelesørger eller en venn som de har tillit til. De trenger å få høre at både i Guds og menneskers øyne er de like verdifulle som alle andre. De trenger å få høre at de er i like høy grad omfattet av Guds nåde og kjærlighet som de heteroseksuelle, og at Gud også har en plan for dem i sitt rike. De trenger å få høre at den kristne menighet har bruk for dem i kristen tjeneste, uten at de skal føle seg mindrevverdige.

Jeg kjenner homofile kristne med en

GODE HALDEN-FIRMAER

F. JØRGENSEN

Aut. rørlegger - Rørhandel

Tlf. 1844

OTTO E. ANONSEN

BLIKKENSLAGERMESTER

Ventilasjon og Bygningsarbeid

Tlf. 3439

Glassmester

OSKAR L. HANSEN

Alt i glassarbeid, innramming og bilglass

Tlf. 2976

HALDEN

Karl Knap ^{1/2}

Tlf. 2710

Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning

Linoleum

^{1/2} Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk

Solheimgt. 25

Tlf. 99 016

Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

BERGEN

VEDTÅNKE PÅ FREMTIDEN

NYGÅRDSGT. 19

Alt i kontormøbler og ståløruststyr

Kjøkkenutstyr i rustfritt stål

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S

Telr.: Glas Bergen Tel. 15 090

meget høyverdig livsmoral, som har utført en uvurderlig innsats i vår kirke. Frykten for at disse mennesker skal «forgripe seg på» våre unge gutter og piker, er mer hysterisk enn reell.

Det viktigste av alt er at vi er klar

over at de homofile i like høy grad som oss andre er avhengig av menneskelig og åndelig fellesskap. Det er en feiltagelse å tro at de bare har interesse av omgang med sitt eget kjønn. De lengter som regel etter et naturlig fellesskap med

både menn og kvinner, og der hvor de blir tatt imot med tillit, der kan de tilføre dette fellesskapet verdifulle menneskelige og kristelig bidrag.»

(Av plassmangel er de to siste avsnitt sløyfet.)

MANDAL

A/S DET NORSKE KOKOSVÆVERI

Benytt våre spesielle kirkeløpere i bukler og velour.

Gjør som vi —
kjøp Deres bøker i

SVEINDALS BOKHANDEL
Mandal

ARENDAL

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

PETER A. KLEV OG SØNN

Autorisert byggmester
og
Entreprenørforretning

Tlf. 61 982 - Mandal

MARNAR KJOLER

forhandles over hele landet!

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2. Oslo

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsv. 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linolium
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

NEBB

Stedet for alt elektrisk

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

HEDERLIG – MEN . . .

Det foregår endel ting i norsk film-miljø for tiden – blant annet begynner en ny generasjon, de helt unge regissører, å gjøre seg gjeldende, og skal man dømme efter de to debutfilmer som er vist siden nyttår, viser de et sikrere grep på tingene enn mange av veteranene.

Anja Breien debuterer som spillefilm-regissør med filmen «Voldtekt – tilfellet Anders». Handlingen dreier seg om en ung gutt som blir mistenkt og fengslet for to tilfelle av seksuelle overgrep mot to kvinner. I det ene tilfelle er det tale om en fullbyrdet voldtekt. Sedelighetsforbrytelser vekker gjerne sterk avsky, og kravet om at samfunnet skal beskyttes mot forbrytere av dette slaget er naturlig nok sterkt. Anja Breien har valgt å behandle sitt stoff med kjølig ro. Håndverksmessig har hun levert et solid stykke arbeid. Sikten med filmen skal være å rette søkelyset mot rettsmaskineriet i Norge, og hvordan en uskyldig person kan bli malt igjennom alle ydmykende stadier av saksbehandlingen, inntil han står i rettssalen og skal svare på dommerens spørsmål «erkjenner De dem skyldig efter tiltalen?»

Anja Breien har villet lage en realistisk film – en film som skal provosere tilskuerne til et nytt syn på det stivbente rettsapparatet. Det er på dette punkt min hovedinnvending melder seg. I sin iver efter å gi filmen et autentisk preg, har Anja Breien kommet til å lage et stykke rettsreportasje snarere enn en kritisk analyse av norsk rettsvesen. Med den juridiske ekspertise som Anja Breien har brukt i filmen må vi gå ut fra at saken kunne ha vært hentet fra virkeligheten – at norsk rettsvesen kan få en uskyldig person dømt selv på meget tynne tekniske indisier (jeg for min del frikjente Anders). Når filmen er slutt sitter vi allikevel ikke med noe skakende inntrykk av at vårt rettssystem er blindt og mekanisk dømmende. Hva er det som mangler? Det mangler ihvertfall to ting: For det første intensitet. Filmens dokumentariske preg

gjør at man snarere oppfatter norsk rettsvesen som en omstendelig, kjedelig og ufarlig prosess. For det annet mangelen på et standpunkt. En analyse krever en konklusjon. Skal man rette søkelyset mot noe som man mener er galt, nytter det ikke å være saklig og sitere paragrafer – man må skrike ut «voldtekt». Det virker dessverre som om juristene har tatt luven fra Anja Breien. Dette var min hovedinnvending, og jeg vil la den være min eneste innvending – bortsett fra et lite teknisk pirk: Filmen hadde til tider gule skjolder utover billedflatene. Har laboratoriet vært slurvete med fremkallingen?

Som nevnt er det håndverksmessige av god kvalitet. Miljø- og persontegningen er laget med sikkert blikk for det ekte. Hovedrollen som Anders spilles av Svein Sturla Hungnes som også er debutant. Han gir i fremstillingen av Anders et fint bilde av innflytterens temmelig en-somme og ensformige tilværelse. Fengslingen river Anders ut av vanegjengeriet og fører ham inn i en ny, men ikke mindre enformig rytme. Fortvilelsen over å være innesperret, usikkerheten og den nesten umælende forvirring ved møtet med rettsapparatet – Svein Sturla Hungnes makter å gjøre dette nært for tilskuerne. En meget fin prestasjon. I de øvrige rollene leveres det også godt og troverdig spill. Anja Breien benytter kjente jurister i rollene som forsvarer og aktor, henholdsvis høyesterettsadvokat Olav Hestenes og politifullmektig Per Carlson. Hestenes kommer best fra sin oppgave, og fortjener flere filmroller.

Ta nå for all del mine innvendinger som en utfordring til å se filmen. Og la min ros være garanti for at den er verd å se. For det er den.

KJELL SVENDSEN.

Moderne overtro -

(Forts. fra s. 78.)

mindre möjlighet att aktivera och aktualisera denna, när kyrkan som institution av andra sociala faktorer trängts ut i samhällslivets marginal? (Den geografiska rörligheten, exploateringen av fritiden, förändring av könsroller och förhållande mellan generationerna.)

Eller är övertron uttryck för en livstolkning som den kristna tron alltid haft att konkurrera med, men som kyrkan i en maktposition kunde undertrycka eller stundom assimilera. När kyrkan i det moderna samhället mist sin socialt dominerande ställning har denna motsättning åter kommit klart i dagen.

Det tydliga förhållandet att både radikal rationalism och kyrksamhet motverkar vidskeplighet, medan denna trivs samman med en vag religiositet i skymningszonen mellan tro och förnekelse, kanske också borde leda till en annan värdering av folkreligiositeten som potentiell kristen tro. Är det verkligen rationalismen som är kyrkans och den kristna trons egentliga eller enda fiende?

Är sekulariseringshypotesen ohållbar och vad som utbreder sig på den kyrkliga trons och sedens bekostnad inte världslighet och rationalism utan den moderna övertron, förefaller mycket i kyrklig förkunnelse och pastoral strategi vara värt att omprövas.

Uppenbarligen är den moderna övertron delvis att se som en verklig reaktion mot det moderna livets teknisering och anonymitet, medan denna protest i mycket liten utsträckning kunnat kanaliseras i kristet-kyrkliga former.

L. E.

Katolsk Informationstjänst.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.